

UPOZNATI I IZGRAĐIVATI VLASTITI IDENTITET PREKO TALENATA KAO ODGOVOR NA KRIZU IDENTITETA DANAS *INTERVJU S IVONOM ZGRABLIJĆ*

IVAN PARO

Poštovana gospodo Zgrablić, možete li nam se kratko predstaviti, kao i program Talent for You koji ste pokrenuli u Hrvatskoj?

Specijalist sam i edukator na području osobnog, karijernog i organizacijskog razvoja. Tijekom dugogodišnjeg rada s pojedincima i organizacijama osmislila sam program i alat Edukator ID koji pomaže na putu otkrivanja talenata kako bi ih razvili te učinili nešto dobro s njima u svom okružju. Sam alat najviše je prepoznat u području profesionalne orijentacije te određivanja smjera karijere koji najviše odgovara potencijalima pojedinaca. S vremenom je tema talenata o kojoj sam često govorila na raznim predavanjima bila prepoznata i u crkvenim krugovima te je sam program na neki način bio i odgovor na razumijevanje pojedinaca u ljudskoj dimenziji kako bi prepoznali Bogom dane sposobnosti te ih usmjerili tako da njima doprinesu i Crkvi te oplemene društvo čiji smo dio. Broj pojedinaca i edukacija godinama je rastao te je tako nastao i Centar za razvoj talenata “Talent4you” čiji sam naziv govori: talente odnosno dar dobili smo od Boga koji je darivatelj kako bismo njima sebe darivali drugima. Time je temelj svih naših edukacija poruka da smo dar dobili radi sebedarja, odnosno kako bismo sebe darivali bližnjima te istim tim talentima proslavili Boga. Do danas ID program u okviru centra Talent4You prošlo je više od tisuću vjernika, časnih sestara, svećenika i bogoslova, a sve kako bi boljim poznavanjem sebe još kvalitetnije i svjesnije surađivali s Bogom u ostvarenju njegove volje za njihov život. Danas smo sretni jer su mnoge inicijative u društvu i Crkvi započele sijanjem prvog sjemena već na našem programu kada bi polaznici na edukacijama i pomno osmišljenim vježbama osluhnuli poticaje svog srca odnosno Božji poziv na neki iskorak ili inicijativu te nakon toga ohrabreni krenuli.

Centar za razvoj talenata “Talent4You” neprofitna je organizacija koja okuplja stručnjake iz različitih područja – teologe, psihologe i osobe raznih kompetencija i talenata, spremne svoje darove upotrijebiti za izgradnju zajednice, Crkve i društva. Naša je misija pružati podršku pojedincima, zajednicama, bračnim parovima, voditeljima i mladima te svima zainteresiranim u otkrivanju i razvoju talenata, boljem razumijevanju sebe, svoje osobnosti, afiniteta. Ohrabrujemo ih da prihvate i ostvare svoje pozive i poslanja, jer darivanjem svojih jedinstvenih darova slavimo Boga i blagoslivljamo bližnje. Preko seminara, radionica, duhovnih obnova i programa nudimo polaznicima mjesto cjelovite formacije, susreta i zajedništva. Teme naših seminara obuhvaćaju identitet, autentičnost, otkrivanje talenata i potencijala, svrhe,

poziva i poslanja, te vještine koje pomažu u pronalaženju i darivanju talenata unutar Crkve, obitelji i šire društvene zajednice.

Na temelju svojeg iskustva u radu s ljudima, možete li nam reći zašto je bitno prepoznavanje talenta u sebi?

Čovjek je nastao u Božjoj zamisli pomno, kreativno i s puno ljubavi i to s određenom svrhom. Ta svrha upisana je u našem srcu. Kao što promatramo neko djelo pa samim promatranjem možemo upoznati autora i nazirati njegovu inspiraciju za to djelo, jednako tako promatrajući sebe i svoje talente možemo nazirati Božji naum i obrise poslanja i otkrivati kako nas je Bog osmislio. Kada ljudi bolje upoznaju sebe i talente u sebi, više mogu živjeti ono zbog čega su stvoreni, a samim time kada žive i koriste se tim talentima, žive ispunjenije, jer sebe daruju drugima. Kada se služimo talentima, to je izravno povezano sa psihološkom dobrobiti, a kada je to još prožeto i ljubavlju, naša ispunjenost je još veća. A kada to činimo za bližnjeg i s dubokom željom da naša djela proslavljaju Gospodina, a ne nas same, tada je ta punina potpuna. Bog nas je stvorio sa svrhom i kad tu svrhu pronađemo i živimo, tada živimo smislen i svrhovit život.

Danas se često mogu čuti pohvale na račun pojedinaca koji su iznimno talentirani u sportu, umjetnosti i raznoraznim aktivnostima. Postoje čak i televizijske emisije u kojima se divimo talentiranim ljudima. Što mislite je li takav pogled na talente skučen? I jesu li, prema tome, neki ljudi talentiraniji, a time i važniji od drugih?

Zapravo, generalno mislim da je pogled na talente skučen. S jedne strane u svijetu talente često povezujemo s umjetnošću ili sportom ili nekim iznimnim pojedincima pa onda ljudi doživljavaju da je tema talenata rezervirana samo za 10 % vrsnih i najboljih. S druge strane imamo biblijski pogled na talent koji predstavlja jedinicu za novčanu vrijednost te tako možemo reći da je talent svaka vrijednost koju imamo u životu, bilo financijska bilo nefinancijska, unutar nas samih ili izvan nas, kao imovinu ili pak možda neko svjedočanstvo, iskustvo preko kojeg nas je Bog izvukao, izgradio. Sve je to vrijednost koju smo pozvani oplodivati, jer nam je to dano i Gospodar nam je, ako promotrimo prispodobu o talentima, upravo to i dao da bi to oplodili i oplemenili ljude i svijet oko sebe. Ako imamo talent koji je u nama, a on nije razvijen i ne činimo neko dobro s njim, tada nema vrijednost. Važno je otkriti svoje talente i koliko god ih imali, jedan, dva ili pet, važno je oploditi ih. U tom kontekstu nema važnijih, ima samo onih koji su ili vjerni ili nisu vjerni onome što im je povjereno. Svi smo jednako vrijedni u Božjim očima, no nismo svi jednako dobili. Važno je prepoznati što je ono što smo mi dobili, jer za to smo odgovorni, a oni kojima je više dano od njih će se i više tražiti. Tako da s većom količinom talenata dolazi i veća odgovornost.

Posjeduje li svaki čovjek talente ili ipak ima ljudi koji nisu talentirani?

Svaka osoba ima neki talent koji može razviti i učiniti nešto s njim. Problem je u tome da mi talent povezujemo s ljudima koji su učinili iznimne svjetske uspjehe, te onda često zaključujemo da su samo oni talentirani. Zapravo, sam taj izraz kad kažemo da je netko talentiran, govori da osoba ima više talenata, što ne znači da oni koji imaju manje talenata nemaju talent. Dapače, imaju samo kapacitetom manje. No znači li to onda da potencijale trebaju razvijati samo oni s iznimnim talentom? Nikako. Svi smo pozvani otkrivati talent i Božju ljepotu stvorenu u nama ma kolika god količina talenta bila u pitanju. Ono što nam je dano, za to smo odgovorni i u služenju time na Božju slavu i na blagoslov bližnjima upravo i leži naša punina.

Program “Talent4you” pomaže nam u otkrivanju vlastitih talenata? O kakvoj je vrsti talenta riječ? Što su, zapravo, talenti?

“Talent4you” pomaže pojedincima preko ID programa, koristeći se raznim upitnicima, intervjuima, vježbama, razumski spoznati i imenovati područja unutar kojih mogu dati najveći doprinos. Mi znamo reći da je Talent4you ID program ključić za razum kako bismo spoznali jedinstvenost koja je utkana u svakog čovjeka te da bismo razumijevajući svrhu različitih talenata također naučili poštivati međusobnu različitost.

Unutar programa koristimo se upitnikom Gallup StrengthsFinder koji talente definira kao obrasce mišljenja, osjećanja i ponašanja ili jednostavnije rečeno naši talenti su naš jedinstven filter, naočale kroz koje promatramo svijet te primjećujući specifične stvari za koje smo talentirani, svojem timu dajemo jedinstven doprinos. Gallupov upitnik ima ukupno 34 talenata te kad gledamo našu jedinstvenu kombinaciju, mogućnost da postoji netko sličan nama po talentima, da ima isti izvještaj kao mi, iznosi 1:33 000 000. Nije li to savršena potvrda ne naše, nego Božje genijalnosti koji je svaku dušu pomno osmislio i satakao u krilu majčinu? Najljepše u mom poslanju je to što se mogu svakodnevno diviti Stvoritelju u njegovu pomno osmišljenom stvorenju.

Sveti Pavao Crkvu uspoređuje s tijelom u kojoj je svaki ud poseban i važan (1 Kor 12,14-18). Možemo li na tragu te misli govoriti o važnosti svakog pojedinca i njegovih talenata za zajednicu, za Crkvu?

Osim prispodobe o talentima, upravo taj odlomak također je jako važan za poslanje u programu Talent4you. Naime, među vjernicima često susrećemo stav neprihvatanja sebe ili drugih, što nas dovodi do toga da ne živimo onu svrhu zbog koje smo stvoreni. Ne prihvaćamo da smo konkretni ud na tijelu zajednice, Crkve, zbog čega se ne ugrađujemo primjereno i tako uskraćujemo i sebi i bližnjima u onom dijelu u kojem je Bog naše talente zamislio. Kad bi svatko upoznao sebe i prepoznao koji je ud na tijelu zajednice, davali bismo svi zajedno obilniji rod, jer bi djelovali u zajedništvu svatko na svom mjestu, svatko u mjeri koja mu je dana.

Zbog manjka razumijevanja ove teme, stvaramo popularne službe, uloge i tada cijelo tijelo pati. Također zbog lažne poniznosti ne dajemo sebe, jer se često bojimo kako će ispasti ako mi to radimo, što će drugi reći itd. Na kraju se ti pojedinci koji u ime “poniznosti” zakopavaju svoje talente više bave sobom nego drugima pa im je onda važnije što će drugi misliti o njima nego da talentom, koji im je Bog dao te uostalom njima ne pripada, obogate druge.

U kakvoj su vezi talenti i identitet? Možemo li preko darova koje smo od Boga primili otkriti vlastitu jedinstvenost i tako spoznati i izgraditi svoj nutarnji identitet?

Dapače, rekla bih da naši talenti sigurno jesu dio tog jedinstvenog identiteta, no također je važno da krenemo od istine da je naš prvi identitet, identitet djeteta Božjeg. Kad prihvatimo da nas je Bog Otac želio i stvorio iz ljubavi za ljubav, tada je sve naše otkrivanje, razvoj i sebedarje na pravim temeljima i tada je upoznavanje talenata samo dekodiranje te velike Božje kreativnosti kojom je ukrasio naš identitet. No, ako nema tog temelja, tada ni otkrivanje talenata ni bilo kakav razvoj ne padaju na plodno tlo, nego odlaze u smjeru karijerizma koji stvara masku lažnog osjećaja vrijednosti te ne daje ispunjenje. Takav stav čovjeka koliko god i što god radio ostavlja praznim, to je kuća na pijesku koja se kad-tad uruši.

Što mislite koji je glavni uzrok krize identiteta suvremenog čovjeka?

Upravo ono što sam navela. Promišljanje o identitetu bez onoga koji nas je zamislio šuplja je priča. Suvremeni čovjek danas gradi život bez arhitekta u čijem smo naumu nastali. U tom nastojanju neke stvari pogodi, ali mnoge stvari su promašene i onda iako se nešto na prvi pogled čini dobrim, ako u konačnici svoj temelj nema u Bogu, kad-tad se na ovaj ili onaj način uruši. Danas imamo hiperinflaciju radoholičara koji teškim radom, zgrtanjem uspjeha, novca nastoje kompenzirati rupu zbog neadekvatnog temelja. No i taj stil života sve više dovodi do sve češćeg *burnouta* odnosno sagorijevanja koje nam vrlo direktno govori “promašili ste cilj”. Ako bilo koji stroj, predmet rabimo dugo izvan svrhe za koju je stvoren, nastupit će posljedice. Jednako je tako sa suvremenim čovjekom. Kako se to ne bi događalo, važno je vratiti se na Izvor našeg postojanja te se tamo upitati o svojem identitetu, tko sam, zašto živim i kamo idem. Traženje ovih odgovora bez suradnje s onim koji nas je stvorio vodi u slijepu ulicu.

Svjesni smo da mnogi ljudi danas žele pronaći i ostvariti svoj identitet, ali, nažalost, na krive načine. Što mislite zašto se to događa?

Rekla bih da je u korijenu neznanje i priča koja nije cjelovita pa nas onda odvede na krivi put. Osim toga današnja kultura nudi brza rješenja za sve pa tako današnji čovjek nije spreman uložiti kvalitetno vrijeme za prave, dugoročne rezultate. Nedostaje nam strpljivosti, ali jednako tako i izdržljivosti i pravog sebedarja i predanja za Božje ciljeve. Danas imamo trend *feel good* katolika koji se ne okreću Bogu i pitaju „Bože gdje me trebaš, kamo me šalješ?“ nego krećemo od toga što ja želim a da mi daje što veću ugodu. Zato danas imamo, u ime

psihološkog i duhovnog razvoja, hiperinflaciju seminara, obnova kojima svrha postaje ne put posvećenja, put svetosti, nego to da nam je lijepo. I to je važan dio duhovnog rasta, no problem je taj što se predugo zadržavamo na majčinu mlijeku i tada nešto što bi trebalo biti sredstvo na putu posvećenja odjednom postane samo sebi svrha.

Kako otkriti vlastite talente, odnosno kako otkriti svoj identitet? Koji nam alati i tehnike u tome mogu pomoći?

Bilo kakav alat, upitnik koji nam pomaže da imenujemo svoju sposobnost te da razumijemo kako se njome koristiti može nam pomoći da lakše i bolje prepoznamo prilike u kojima je upravo naša sposobnost potrebna za izgradnju zajednice. Naše Talent4you-radionice pomažu upravo u tome da pojedinci prepoznaju svoje talente te da se hrabrije odvaže koristiti njima na dobrobit drugih te tako svojim postojanjem oplemene zajednicu u kojoj žive.

Možemo li talente integrirati u svakodnevni život i rad i kako?

Naravno, to i je svrha talenta da rabeći ih u svakodnevici i životu donesemo neku vrijednost. Kad se nađete u svakodnevici, svoje mjesto i talent prepoznat ćete po tome što se u zadatak, unutar kojeg je potreban vaš talenat, intuitivno uključujete, dok to radite najčešće osjećate pollet i radost, lakše dolazite do vrsnih rezultata te vašu sposobnost okolina najčešće prepoznaje. Eto, ako to prepoznate, našli ste svoj talenat.

Kako nam zajednica može pomoći u spoznaji vlastitog identiteta i u ostvarenju talenta?

Mi smo sazdani tako da pojedincima koji pokazuju sposobnost u određenim područjima damo ulogu i mjesto koje im pripada, jer prepoznamo da naša zajednica time ostvaruje veći plod. Ako želite u tome biti još proaktivniji, pitajte izravno prijatelje, kolege, braću i sestre gdje i čime najviše dajete vrijednost svojoj zajednici. Ako možda sami to ne vidite, vjerujte mi da drugi itekako vide, jer su korisnici vaših talenata i kad ne znate da ih koristite.

Može li pojedinac sam razvijati svoje talente ili mu je ipak potrebna obitelj, redovnička, bogoslovska, fakultetska ili bilo koja druga zajednica?

Pojedinac može razvijati talente sam, ali talent ima svrhu samo u zajednici, jer nam je talent dan za druge. Također, zajednica nam je potrebna za posvećenje kako bi svoje talente upotrebljavali u pravoj mjeri. Kada smo neumjereni u korištenju talentima, naša najveća snaga može postati slabost. Zajednica i braća tu su kako bi nas uputili upravo u to. Zajednica je naš korektiv na putu korištenja našim talentima.

Smatrate li program Talent for You važnim za studente Katoličko bogoslovnog fakulteta i zašto?

Smatram da je ovaj program važan za ljude od 0-80+ godina, djecu, mlade, voditelje, roditelje, učitelje, vjernike i sve ljude, jer tko god živi na ovom svijetu stvoren je jedinstveno i sa svrhom. Ako smo život dobili na dar, onda je najmanje što možemo to da uložimo vrijeme u otkrivanje vrijednosti tog života. "Talent4you" samo je jedan od načina na koji možemo otkrivati i razvijati taj život u ljudskoj dimenziji koja predstavlja jedan od temelja kvalitetne formacije pojedinca, bilo laika bilo svećenika. Kada poznamo sebe i svoje talente, možemo smislenije živjeti svoj život nazirući volju onog koji nas je stvorio. Osim navedenoga, program pomaže da budemo braća i sestre koji osim što prihvaćaju i ljube sebe na zdrav način, jednako tako ljube i svoje bližnje u njihovoj različitosti. Program pomaže budućim supružnicima da u ljepoti različitosti žive sakrament ženidbe, budućim roditeljima da prepoznaju i njeguju jedinstvenost svoje djece, voditeljima da znaju razvijati i usmjeravati potencijale ljudi koje vode, a budućim svećenicima da žive autentično svećeništvo te razumijevajući ljudsku dimenziju, budu još bolji pastiri vjernicima.

Za kraj, što god radili na području razvoja ljudskosti, samo jedno ne smijemo zaboraviti: stvoreni smo jedinstveno na sliku Božju kako bismo talentima i svime onime što nam je Bog dao proslavili njegovo ime te blagoslovili svojim životom živote bližnjih i svih onih koje će nam poslati na put. Usto važno je zapamtiti da dar nikad ne smije postati važniji od samog darivatelja. Ako tako budemo gledali, sve što budemo činili u ovom području, bit će nam na blagoslov i za vječnost i tada će dragi Bog svjedočanstvom našeg života kao autor ostaviti svoj potpis na zemlji ili kao što je majka Terezija rekla: "Ja sam samo mala olovka u Božjoj ruci koja piše ljubavno pismo svijetu..." Upoznajmo sebe, svoje talente i budimo olovke u rukama najuzvišenijeg autora koji želi našim talentima, našim životom ispričati jedinstvenu priču, priču koja će dotaknuti mnoge, priču koja će ostaviti trag u vječnosti.